

touicisse la heredad en su poder, non seran contados en la su parte legitima; (8) ante dezimos, que esta parte deve ser facida enteramente de los bienes de la herencia, e non de los frutos della, maguer el testador (9) lo ouicisse mandado de otra guisa. Pero lo que diximos desta quarta parte en esta ley, se deve entender desta guisa; que el heredero la deve auer, quando entra la heredad, de su grado, sin conftreimiento ninguno que el Juez le fizicisse. Mas si es rebelde, (10) non la queriendo entrar; e lo ouicisse a fazer por premia, e mandamiento del Juez; e tñonce non facara la quarta parte sobredicha. Ante dezimos, que es tenuto de dar, e de entregar la heredad, con los frutos della, a aquel que le rogo, o mando el testador, que la diese. Otrofi dezimos, que el es siempre tenuto de pagar su parte, (11) de las debdas (12) que debicisse el testador, quanto lo copieisse a pagar por razon desta quarta parte.

TITULO XII.

De los Escritos que fazen los omes a sus firmamientos, a que llaman en latin, Codicillos.

Codicillos dizen, en latin, vna manera de escritos pequenos, que fazen los omes despues que han fecho sus testamentos, pa-

(8) En la su parte legitima. Si intelligas in debito iure naturæ planum est: quia talem legitimam, & legitimam fructus, debet filius habere, ut in leg. scimus. §. repletione. C. de inoffic. testam. Bald. in leg. non est ambiguum. C. famil. heretic. Gloss. in di. leg. in fideicommissar. ff. ad Trebell. Et an idem erit in legitima debita ascendentibus, ut fructus non computentur in ea? Bald. tenet, quod non in reposit. cap. si pater. de testam. lib. 6. allegat. L. filiusfamilias, quæ si quis. ff. de inoffic. testam. mibi tamem plus placet, quod idem sit in legitima ascendentium per leg. nam est parentibus. ff. de inoffic. testam. §. 6. in ordin. Tauri. & quia L. filiusfamilias loquitur in falcidia, non in legitima, & quia dispositum in uno ex correlativis, disponitur in alio, seu censeri debet dispositum in alio. L. fin. C. de indist. viduitat. toll. in leg. fin. C. de cupress. lib. 11. si verò intelligas istam leg. de Trebellianica, pro ut etiam debet intelligi, & ipsa loquitur, procedit etiam plane, concordans cum dispositione. di. leg. jubemus, neque mirum Trebellianicam, si lex ista vocet legitimam, & sic etiam vocat falcidiam, ut habetur in leg. 4. supra ead. Et intellige de fructibus perceptis post mortem testatoris: ut illi non computentur in legitimam debitam jure naturæ, neque Trebellianicam, percepti verò ante mortem, seu tempore mortis pendentes censentur, ut reliquæ res hereditariæ, & possunt computari, & assignari à iudice pro legitima, vel Trebellianica, secundum Alex. quem vide in fideicommissar. col. 3.

(9) Maguer el testador. Concordat cum di. leg. jubemus, & istud urget multum ad illud, quod dixi supra ead. leg. in gloss. 1. quod non possit pater prohibere Trebellianicam filiis primi gradus: an tamen hodie stantibus,

ra crescer, o menguar, o mudar alguna de las mandas, que auian fechas en ellos. Onde, pues que en los Titulos ante deste, fablamos de los Testamentos, que son mayores escrituras que los omes fazen por razon de sus finamientos. Otrofi, de todas las cosas que pueden ser puestas, e fechas, en ellos. Queremos aqui dezir, destas escrituras sobredichas. E mostraremos, que quiere dezir, Codicillus. E a que tiene pro. E quien lo puede fazer. E en que manera deve ser fecho. E sobre que cosas. E que departimiento ha entre los testamentos, e los codicillos. E de si diremos, como se pueden delatar.

LEY I.

Que quiere dezir Cobdicillo, e a que tien pro, e quien lo puede fazer, e en que manera deve ser fecho, e sobre que cosas.

Codicillus, en latin, tanto quiere dezir, en romance, como escritura breve, que fazen algunos omes despues que son fechos sus testamentos, o ante. (1) E tal escritura como esta tiene gran pro: porque puede ome en ella crecer, o menguar las mandas, que ouicisse fechas en el testamento. E puedelo fazer todo ome, que sea mayor de catorze años, (2) e la muger, de doze años; solamente, que no sea de aquellos a quien es defendido, segun diximos en el Titulo (3) de los Testamentos. E puede ser fecho el

LL. hujus regni filius gravatus debeat non solum habere legitimam: sed etiam Trebellianicam? Dic ut dixi in leg. 12. tit. 5. supra ead. partit. in gloss. fin. ubi dixi, quod tantum poterat detrahere legitimam de jure naturæ: etiam eo casu, quo de jure antiquo poterat detrahere duas quartas. (10) Si es rebelde. Adde L. nam quod. §. qui compulsus, ff. ad Trebellian. §. C. eod. L. non justam. (11) Su parte. Adde in fin. de fideicommissar. heredit. in §. sed quia, cum duobus sequent. §. si quis una. (12) En las debdas. Et sic pro rata illius quartæ tenentur creditoribus: non autem legatariis, ut in leg. 1. §. 2. C. ad Trebellian. super quo tamen vide latius per Gloss. notat. & magistraliter distinguentem in leg. 1. §. fin. in gloss. fin. ff. ad Trebellian. & per Paul. de Castr. in di. leg. 1. §. 2. C. eod. & per Alex. in di. leg. 1. §. sed si quadragesima.

TITULUS XII. DE CODICILLIS.

LEX I.

Codicillus est brevis scriptura, ante, vel post testamentum facta: & possunt codicillare omnes, qui possunt testari: prodest enim codicillus: quia per eum possunt legata in testamento augeri, vel minui: & potest codicillus in scriptis, vel sine coram quinque testibus fieri: etiam si non sint rogari. Hoc dicit.

(1) O ante. Adde L. ante tabulas. ff. eod. §. in fin. eod. §. non tantum. §. C. eod. L. sine ab initio. (2) De catorze años. Is enim potest facere codicillos, qui de jure potest facere testamentum, L. divus, §. codicillos, ff. de jur. codicillor. Quid autem si caveretur statuto, quod minor 25. annis non possit testari, an poterit codicillare post 14. annos? Bart. quod non in l. 2. ff. de legatis 2. contrarium tamen tenet Bald. in leg. fin. C. de testam. versic. quid si statutum dicit. (3) En el titulo. Vide ead. partit. titul. 1. L. 13. cum sequentibus.

Ley 2. tit. 4. lib. 5. Recop.

Ley 2. tit. 4. lib. 5. Recop.

Hez leso que nino prem soly miamem in codici cob. Uis quam in hereditate exi giv. corri gura per L. 3. Tau xi quera L. tit. 4. lib. 5. Recop. que eandz volommiam requirunt in codicillis.

Vide Olan. in concord. hic a 7. n. 8. et in Epilog. n. 116.

LEY II.

cobdicilo en escrito, e sin el, (4) solo que se acierten y cinco testigos, (5) quando lo faze. E pueden ser en el mandadas todas las cosas, que pueden ser dexadas en el testamento, por razon de manda.

Que en el Cobdicilo non pueden ser establecidos herederos derechamente.

EN los cobdicillos non pueden ser establecidos herederos (1) derechamente: (2) porende, si algun testador ouicisse establecido heredero en su testamento, e despues dello fizicisse cobdicilo, en el qual puiessse condicion (3) alguna; o si quis-

Leyes 1. y 2. tit. 4. lib. 5. Recop.

(4) En escrito e sin el. Adde L. fin. C. de bon. liber. §. L. fin. C. eod. (5) Cinco testigos. Adde di. L. fin. C. eod. vide hodie, quod habetur in leg. 1. titul. de los testamentos, lib. 5. ordin. regal. & in l. 3. in ordinat. Tauri. & habes hic, quod non requiritur testes in codicillis esse rogatos: cum dicit que se acierten y adde di. leg. fin. in fin. C. eod. & adde L. 32. titul. 16. supra, 3. part.

LEX II.

Hereditas in codicillis non potest dari, nec adimi directe: nec conditio heredi in iuribus apponi: sed si in codicillis hereditatem certa ratione expressa dicit testator, probata ratione, non habebit hereditatem. Item per fideicom. hæres in testamento, vel ab intestato in codicillo rogatus tenetur restituere hereditatem, & poterit ex ea quartam Trebellianicam retinere. Hoc dicit.

(1) Herederos. Concordat cum §. codicillis, in fin. eod. §. §. directo, & C. eod. L. si idem, §. L. si hereditatem, unde si in codicillis quis instituitur in re certa, non habebit loco hæredis: sed habebit loco legatarii, secundum Bald. in leg. non codicillum, C. de testam. ubi etiam dicit, quod si pater reliquit filio decem in testamento, & in codicillis dicit, quod declarat, quod jure institutio, non valet testamentum, ope, & declaratione codicillorum, allegat, L. quod per manus, ff. de jur. codicillor. eo quod principale non debet confirmari ab accessorio. Sed erit pulchrum dubium, an cum hodie de jure regni eadem solemnitas, & numerus testium debeat intervenire in codicillis, quæ in testamento, & in testamento sufficienter quinq; testes, vel tres cum tabellione, juxta L. ordina. si quis hodie in codicillis aliquid instituit directo, an tenebit institutio, ac si facta esset in testamento? Videbatur, quod non, ex eo quod notat Bald. in leg. filii, circa fin. C. famil. heretic. ubi concludit, quod hereditas directè dari non potest, etiam si pater in codicillis filios instituit: quia cum relinquere hereditatem directo in codicillis speciale sit in milite: ergo in contrarium est jus commune, & idem voluit Bald. in l. humanitatis, colum. 12. versic. sed numquid ista exemplaria, C. de impuber. & alius sufficit. Et tamen constat valere testamentum inter liberos etiam cum minori numero testium, ut in leg. hac consultiissima, §. ex imperfecto, C. de testamento. L. 7. titul. 1. supra ead. partit. & sic si testator vocet codicillum dispositionem illam, in qua directo instituit, curabimus de nomine? Imò de mente, quæ per nomen significatur: quia civilia nomina retinenda sunt in sui natura. L. verbis civilibus, ff. de vulgato, & pupill. idem tenet Sylvest. in di. leg. filii, quando ex dicto Notarii, vel alias constat patrem voluisse codicillari. In contrarium tamen facit, quod notat Bartol. in di. leg. hac consultiissima, §. si quis autem, & in leg. 2. ff. de inoffic. rup. testam. & in leg. militis codicillis, ff. de testam. milit. ubi tenet patrem posse in codicillis filio pupillariter substituere venientes ab intestato, & revocare substitutionem pupillarem, prius factam per eum in testamento, in quo substituerat extraneos, de quo latè vide per Alexand. in di. §. si quis autem, facit etiam, quod notat Joann. Andr. in addition. ad Specul. tit. de instrum. edition. §. compendiosè, colum. 8. in addition. quæ incipit ad intellectum, ubi dixit, quod si testator convocatis septem testibus, instituit hæredes, & legata faciat: deinde dicat, quod vult dictam dispositionem jure codicillorum valere, quod valet, ut testamentum per leg.

non codicillum, C. de test. & probatur in leg. testamentum, C. de testam. ubi Bald. & Sylvest. notant, quod licet testator testamentum appellet codicillos, non per hoc desinit esse testamentum, dixit etiam Angel. in leg. illud, §. tractari, ff. de jur. codicillor. quod si testator instituit hæredes: & Notarius dicat talis volens codicillos facere: ista verba Notarii non impediunt, quin valeat, ut testamentum, & tradit Jason. in di. leg. non codicillum, referens quoddam consilium Alex. & dictum Bald. in l. Imperator, 1. colum. 2. ff. de testam. boni. verba enim impropiantur, ut deserviant intentioni, l. insulam, ff. de prescrip. verb. l. sed est possessori, §. item si juraverit, ff. de jurejur. cap. intelligentia, de verb. signific. & istud videtur tenendum, si ex aliis non constat testatorem voluisse codicillari, & non testari: quando enim hoc constat, non potest testator facere, quin leges locum habeant in suo testamento, L. nemo potest, ff. de leg. 1. & in simili quæst. hoc voluit Paul. de Castr. in di. leg. nemo potest, col. 1. versic. sed quæro quid è converso, ubi omnino vide, & in leg. fin. C. de codicill. & etiam ratio videtur esse: quia quando testator eligit codicillari, eligit viam incompetentem: & sic est imperfectio voluntatis, id est, voluntariæ electionis, & sic est defectus in qualitate, seu specie voluntatis, ut etiam tradit Bald. in leg. 1. colum. 18. versic. sed hic quæro; C. de Sacrosanct. Eccles. & istud magis placet, quam quod distinguatur prout distinguit Alex. volens concordare opiniones contrarias, super quæst. Joan. Andr. post Dyn. de qua ubi supra, in di. leg. non codicillum, scilicet, quod aut instituti erant illi, qui successuri erant ab intestato, & procedat opinio Dyni, & Joann. Andr. cum non potest tunc dispositio fortis effectum jure fideicommissi: cum nullus sit qui eis debeat restituere, & sic tunc valet jure testamenti, aut alii erant instituti, & tunc procedat opinio alia, de qua per Paul. in leg. nemo potest, scilicet, quod non valet jure directo, ex quo potest valere jure fideicommissi, licet enim hæc distinctio bene procedat in casu, quo Dynus consuluit, relatus ubi supra, à Joann. Andr. quia dixerat ibi testator, si non valet jure codicillorum, valet jure testamenti: tamen quando hoc esset dictum, non esset faciendâ talis distinctio, ex quo testator se arctavit eligens viam codicillorum, & non testamenti, ut dixi: facit ad hoc, quod notat Bart. in leg. 1. col. 1. post princip. ff. de jure codicillor. ibi oppono, & c. (2) Derechamente. Verba tamen directa in codicillis posita, bene trahentur ad fideicommissum, ut in l. scavalas, ubi vide Bart. ff. ad Trebell. & in leg. cum quis decens, §. Sejam, ff. de legat. 3. Quid autem si pater in testamento filium hæredem instituit in re certa, & extraneum instituit hæredem universalem, & postea in codicillis adimit filio, quod in testamento reliquerat, an valet ademptio, & sic filius poterit testamentum dicere nullum? Bald. in leg. omnimodo, in princ. versic. 3. quæro, dicit post Jacob. de Bellovis. quod talis institutio facta de filio, ex quo in ea ratione legitime consistebat substantia institutionis hæredis non potuit adimi in codicillis, licet esset fecerit, si extraneus esset institutus in re certa, dato coherede universali: cum tunc redigatur ad instar legatarii, & sic tunc institutio talis adimi possit in codicillis, quod Bald. dicit diligenter notandum, adde etiam Bald. idem tenentem in autent. ex caus. 4. colum. 12. versic. 6. quæro, C. de liber. preterit. (3) Condicion. Adde di. §. directo, in fin. eod. & L. divi. in princip. ff. eod. L. pen. §. fin. ff. de condit. instit.

sieste desheredar (4) en el; non empeiçe al heredero, porque perdielle por ende toda la herencia, nin parte della, nin feria tenuto de cumplir la condicion que fuese y puesta. Pero si en el cobdicio dixesse el testador, que el heredero que auia establecido en el testamento, le auia fecho tal mal, por que non merecielle auer la heredad, nombrando aquel yerro; por tal razon como esta embargaria el heredero. Ca perderia (5) el heredero por ende la heredad, si el yerro le fuese prouado. Otrofi dezimos, que si el que fizicisse el cobdicio vialse atales palabras, dizriendolas, o faziendolas escrcuir en el: Ruogo; o, Mando; o, Quiero, que aquellos que han derecho de heredar la mi heredad, si yo muricisse sin testamento, que la den a tal ome. O si algun testador que ouiesse establecido a otro por su heredero en su testamento, rogasse, o le mandasse al heredero, o dixesse en el cobdicio, que queria que la heredad en que

lo auia establecido por heredero, que la diesse a otro: viando el señor de la heredad a dezir tales palabras en el cobdicio, como estas sobre dichas, o otras semejantes (6) dellas, tenuto es el heredero, de dar la heredad al otro, asi como lo mando el señor della. Pero bien puede tener para si la quarta parte de la herencia, a que llaman en latin Trebellianica: asi como solo mostramos, en el Titulo, De como se pueden menguar las mandas, en las leyes (7) que fables en esta razon.

L E Y III.

Que departimiento ha entre los testamentos, e los Cobdicios; e como se pueden desatar.

Departimiento (1) ha muy grande entre los cobdicios, e los testamentos. Ca los cobdicios bien se pueden fazer, maguer non pongan en ellos sellos (2) los que los fazen, nin los testigos que se y aciertan; mas puedenlos fazer

Leyes 1. y 2. tit. 4. lib. 5. Recop.

Cavillo lib. 2. con trov. Cap. 16. n. 11.

(4) Desheredar. Vide in dist. §. codicillis, & L. non codicillium, C. de testam. (5) Perderia. Quia auferunt hereditas velut ab indigno, L. hereditas, C. de bis, quibus ut indigno, & L. 23. tit. 1. ead. partit. (6) Semejantes. Quae sonent in fideicommissum, ut in d. §. codicillis, & §. direta, & dist. L. si idem, C. ead. si tamen essent omnino verba directa ex benignitate ad conservandam voluntatem defuncti trahuntur ad fideicommissum, ut dixi supra, & tradit Bart. post gloss. in leg. scvola, ff. ad Trebell. quando apparet disponentem voluisse codicillos condere, ut etiam tradit Azor. C. de codicill. in summa. Alexan. in dist. leg. hereditatem, C. ead. ita tamen L. partitarum, ut vides, multum insitit, quod verba sint importancia inducere fideicommissum, & quod sint verba obliqua, vel saltem communia, ut hoc importent: quae sunt opinio Jacob. de Aren. de qua per Bart. in dist. leg. scvola, sed adhuc ad heredem primo dicto propter conservandam voluntatem defuncti, neque ista lex resistit: quia etiam verba directa possunt dici similia, quando testator codicillatur. (7) En las leyes. Vide supra tit. 1. L. fin.

L E X III.

In codicillis non requiritur testes esse rogatos, nec requiritur sigillum, nec primus codicillus per secundum revocatur, nisi expresse revocaverit testator: in testamento tamen id scriptis, requiritur rogatio, & sigillatio, & per secundum tollitur primum, vel etiam posthumi agnatione. Hoc dicit.

(1) Departimiento. Ponit in quibus differant codicilli a testaments, & adde Azor. in summa, C. ead. colum. 2. Adverte etiam, quod qui decedit cum codicillis, non videtur decedere testatus, seu cum testamento, etiam si testamento valeret iure codicillorum, quando fuit apposta conditio, si decederet cum testamento, vel sine testamento: quia verba conditionalia sunt proprie intelligenda, L. Mavivus, & L. qui heredi, ff. de condit. & demonstrat. codicilli namque non sunt proprie testamento, insitit. de testam. in princ. & ff. eod. L. 1. ita dicit Socin. conf. 97. incipit praesens consultatio, 3. volum: in contrarium tamen facit: quia testamento late sumpto vocabulo, comprehendit codicillum: quia etiam codicillus est testario mentis, insitit. de testam. in princ. & in specie dicit Sylvec. in leg. filii, in 1. nota. C. fami. heredi. per text. ibique alias consuluit in Ferraria: cum quidam iure libelli haberet fundum ab Ecclesia S. Bartholomaei cum facultate reliquendi, cui vellet in testamento suo, quod potuit ille ex hac potestate relinquere in codicillo, & quia facultas concessa non

requirit heredis institutionem: sed legatum tantum, & istum credentem esse verum, ubi facultas, seu dispositio relata ad testamentum non requirit heredis institutionem, sed possit fieri in codicillis: quia ut dixi, codicilli dicuntur testamentum. Gloss. in leg. 2. in verb. ex omnibus; & ibi Bald. C. communia de legat. Gloss. in leg. 2. in verbo omnis, C. de constit. pecul. & Gloss. fin. in cap. quamquam, de usur. lib. 6.

(2) Sellos. De codicillis in scriptis loquitur, ut vides in testaments enim in scriptis est ubi subscriptiones, & signacula testium requirunt, L. 1. tit. 1. ead. partita, L. hac consularissima, in princ. C. de testam. Sed est dubium hodie, maxime stante dispositione, L. 3. in ordin. Tauri. An si codicillus fiat in scriptis requiratur, quod testes se subscribant prout etiam debent subscribere in testamento in scriptis, ex tenore illius, L. & praemaxime: quia, L. fin. in fin. C. ead. de qua ista sumpra est exigere videtur subscriptionem testium, quando codicillus fit in scriptis, & ita tenet ibi Gloss. Alberic. Alex. & Jason. cum enim ibi lex dicit sub notationem intelligitur, id est subscriptionem per leg. in donationibus, C. de donat. unde dicit bene esse verum, quod in codicillis in scriptis non exiguntur sigilla: subscriptiones tamen testium sic, & istud videtur de iure communi potius tenendum, quam illud quod dixit Azor. C. d. de codicill. in summa, colum. 2. & etiam gloss. in §. fin. institut. de codicill. ubi voluerunt, neque signacula, neque subscriptiones testium exigi: dicit enim Azor. hae verba. Item in testaments septem requiruntur testes, & rogati: & igitur in testamento, quod fit in scriptis subscriptio testium, & eorundem signacula requiruntur: sed in codicillis quinque sufficiunt testes, neque exiguntur sigilla, vel subscriptiones; ut dictum est, lex etiam ista partitarum disponit non exigi sigilla testium: de subscriptionibus vero nihil dixit, unde non videtur corrigere in hoc ius commune: sed hoc sub eius dispositione relinquere, licet Michael de Cifuentes unus ex Glossatoribus, LL. Tauri, in dist. leg. 3. dicit, quod ista L. partitarum, disponit contrarium, quod dist. leg. fin. quod non est dicendum: quia, ut vides, tantum dicit de sigillis non de subscriptionibus: dicebat etiam ubi supra dictus Michael, quod ex illa leg. Taurina sibi videtur, quod hodie attenda dispositione dict. leg. Tauri, requiratur subscriptio testium in codicillis, sicut requiritur in testamento, quando codicillus fiet in scriptis, & quod licet illa L. loquatur in testamento per eandem rationem, ut salistas evitetur, extendatur ad codicillos, sed adverte, quia dist. L. 3. potest induci secundum sensum, quod quando loquitur de solemnitate codicillorum, intelligat tam de codicillis nuncupativè factis, quam in scriptis, & quod qualitercumque

ante cinco testigos. E puede ome fazer muchos codicillos: e non desatar (3) el uno al otro. Fuera ende, si dixere señalamamente, aquel que lo fiziere; que el codicillo que auia fecho primeramente, que non queria que vala. Otrofi dezimos, que el codicillo non se desata, maguer nazca despues (4) fijo a aquel que lo fizo. Mas en los testamentos que se fazen en escrito, el contrario es desto. Ca devenle fazer ante siete testigos, que pongan y sus sellos. E el testamento primero se desata por el postrimero. E otrofi se quebranta, quando nasce despues fijo al fazedor del, segund diximos en el Titulo de los Testamentos. (5)

puede ser heredero de otro por testamento. Otrofi, de las mandas, e de las otras cosas que le pertenescen. Queremos aqui dezir, en que manera puede heredar ome, por razon de parentesco, los bienes del finado, aunque muera sin testamento. E diremos, en quantas guias pueden morir los omes sin testamento. E quantos grados son de parentesco. E quales son aquellos, que por razon del, deuen heredar los bienes del que asi finare. E quanto deue auer cada vno dellos de los bienes, quando fueren muchos herederos.

L E Y I.

En quantas maneras pueden morir los omes sin Testamentos.

Ab intestato, (1) es palabra de latin, que quier tanto dezir en romance, como ome que muere sin testamento. E esto puede ser en quatro maneras. La primera es, quando ome muere, e non faze testamento. La segunda es, quando faze testamento non cumplido; non guardando la forma, que deuia ser guardada en fazerlo, segun diximos en el Titulo de los Testamentos. La tercera es, quando el testador fizo testamento, que se rompio por algun fijo que nascio despues; que del qual fijo non fizo enmiente en

Hec leos 1. est correcto in notariis L. 1. Legibus tit. 4. lib. 5. tit. 1. h. t. Recop. Vide Blannus in Epilog. n. 117.

TITULO XIII.

De las Herencias que ome puede ganar por razon de parentesco, quando el señor della muere sin Testamento.

In testamento, e con el, ganen los omes a las vegadas las herencias, e los bienes, que fueron de otri. Onde, pues que en los Titulos ante deste hablamos, de como vn ome Partida VI.

que fiant, seruetur in eis dispositio, L. ordin. Regis Alfonso, & sic quod sufficunt tres testes cives cum tabellione: vel quod sine tabellione, & quemadmodum in testamento nuncupativo coram tabellione non requiritur subscriptio testium, ex dispositione dict. leg. ord. sic neque in codicillis licet in scriptis fiant: cum enim L. illa prius loquatur tam de testamento nuncupativo, quam de testamento in scriptis, & distinguat solemnitatem, quae debet intervenire in eis, & postea subdat, quod in codicillis interveniat solemnitas requirita in testamento nuncupativo, juxta dist. leg. ordin. tenorem, & appellar. iste tamen intellectus ad illam leg. non potest stare: nam tota illa lex venit ad interpretationem leg. ordinam. quae disponit tantum de testamento nuncupativo, & ad tollendum dubia, quae ex ea oriebantur, & quatenus loquitur de testamento in scriptis est ad limitationem dist. leg. & intra unum capitulum, & cum transit ad alia capit. licet ad testamento caeci, & codicillos revertitur ad explanationem dist. leg. ordin. & sic loquitur, de testamento nuncupativo caeci: quia caecus non potest testari in scriptis, ut dixi in leg. 14. tit. 1. ead. partit. & loquitur etiam in codicillis nuncupativè factis, juxta dist. leg. cuius dubia explanat, confert ad istum intellectum, quod tradit Bartol. in leg. prator ait, §. eritque differentia, ff. vi bon. rapt. & quod habetur in dist. cap. inquisitioni, & notatur in dist. leg. fin. & quia alias intelligendo inducereiur correctio dist. leg. fin. requiruntur subscriptionem testium, quando codicillus fit in scriptis: concludo ergo, quod cum per istam leg. partitarum tantum disponatur de codicillis non nuncupationem factis, quod si codicilli fiant in scriptis, subscribere debeant testes, & erunt necessarii quinque testes, ut hic & in dist. leg. fin.

(3) Non desatar. Concordat cum leg. cum proponas, C. ead. & inst. ead. §. fin. & L. divus, §. codicillos, ff. de jur. codicillorum.

(4) Nazca despues. Concordat cum leg. si qui eum, in princ. & L. pen. ff. eod. & C. eod. L. 1. & intelligit Azor. C. ead. in summa, quando codicilli fiunt ab eo, qui vult

decedere intestatus: nam si fierent ab eo, qui condidit testamentum: infirmatum testamento, infirmarentur etiam codicilli, ut in dist. leg. 1. & L. ab intestato, ff. eod. quod tamen limita, & intellige, ut per Paul. de Cast. & Alex. in dist. leg. 1. considera tamen, quod bodie stante, L. regni, tit. De los testamentos, L. 1. in ordin. regali, qua cavetur, quod legata debeantur, etiam herede repudiante, vel quod legata debeantur, etiam herede repudiante, vel quod codicilli pendeant a testamento, & sic quocumque modo infirmaretur testamentum, non infirmabuntur codicilli, & debebuntur legata in eis contenta, videtur enim dist. L. gravare venientes ab intestato ad solvenda talia legata, neque legata desiderant additionem hereditatis ex testamento: sicut enim non infirmarentur codicilli infirmato testamento, si in codicillis essent expresse rogati venientes ab intestato, ut implerent legata, L. ex testam. & L. eam quam, C. de fideicom. idem erit dicendum, si a lege graventur ad legata venientes ab intestato, prout vult gravare dist. L. ordin. Cogita tamen: quia mihi est nova consideratio.

(5) Titulo de los testamentos. L. 1. & 2. & L. 20.

TITULUS XIII. DE SUCCESSIONIBUS AB INTESTATO.

L E X I.

Intestatus dicitur quadrupliciter: primò, si non condidit testamentum: secundo, si condidit imperfectum: tertio, si posthumi agnatione, vel testant arrogatione, vel adoptione rumpitur: quartus, si heres scriptus repudiet hereditatem. Hoc dicit. Habuit originem ab insitit. de heredi. qua ab intest. defund. in princ.

(1) Ab intestato. Si bene advertit, L. ista vult, quod ille proprie dicatur intestatus, qui testamentum ficere potest, & decedit sine testamento, vel non iure facti, seu forma non servata, vel si factum rumpitur agnatione filii præteriti, vel irrito capitis dimiutione: quia testator se dedit in arrogationem, vel quando ex testamento non fuit adita hereditas, prout etiam habes in leg. 1. ff. de injust. rup. & in princ. insitit. de success. ab intestat. non tamen dicitur proprie intestatus, qui decedit intestabilis, id est, qui testari non potest, ut pupillus, vel furiosus, vel alius in-